

AANVULLEND ECOLOGISCH ONDERZOEK

HAART (ONG.)

TE BEUGEN

Ecologie

Rapportage aanvullend ecologisch onderzoek

Haart (ong.) te Beugen

Opdrachtgever	HOOGH adviesbureau De Messemaker 21 5431 KT Cuijk
Rapportnummer	16118.005
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	6 juli 2022
Vestiging	Brabant Heinz Moormannstraat 1b 5831 AS Boxmeer 088 - 5001600 boxmeer@econsultancy.nl
Opsteller	Mevrouw R. Heldens
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer drs. J.G.T. Driessen
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het onderzoek betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	4
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK	6
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	7
	4.1 Eekhoorn, roofvogels, ransuil en roek	7
	4.2 Das	7
	4.3 Steenuil	7
5	ONDERZOEKSRESULTATEN	9
	5.1 Eekhoorn, roofvogels, ransuil en roek	9
	5.2 Das	9
	5.3 Steenuil	11
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	14
	6.1 Eekhoorn, roofvogels, ransuil en roek	14
	6.2 Das	14
	6.3 Steenuil	14
	6.4 Overige soorten/soortgroepen	15
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	16
	7.1 Conclusie aanvullend onderzoek	16
	7.2 Conclusie toetsing aan Wet en regelgeving	16
	7.3 Aanbeveling	17

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van HOOGH adviesbureau opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek aan de Haart (ong.) te Beugen.

Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging (Ruimte voor Ruimte) en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in juni 2021 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 16118.003, versie D2, d.d. 27 juli 2021). Uit de quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming er ten aanzien van de eekhoorn, roofvogels, ransuil, roek, steenuil en das meer informatie is benodigd.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Perceel F 1434: foto genomen vanaf het zuiden.

Figuur 4. Perceel F 1434: foto genomen vanaf het noorden.

Figuur 5. Perceel F 1434: foto genomen vanaf het oosten.

Figuur 6. Perceel F 2930: foto genomen vanaf het zuidwesten.

Figuur 7. Eentonige begroeiing met raaigras op perceel F 2930 (geldt tevens voor F 1434).

Figuur 8. Perceel F 2930: foto genomen vanaf het noordoosten.

Figuur 9. Perceel R 158: foto genomen vanaf zuidoosten.

Figuur 10. Perceel R 158: foto genomen vanaf het zuiden.

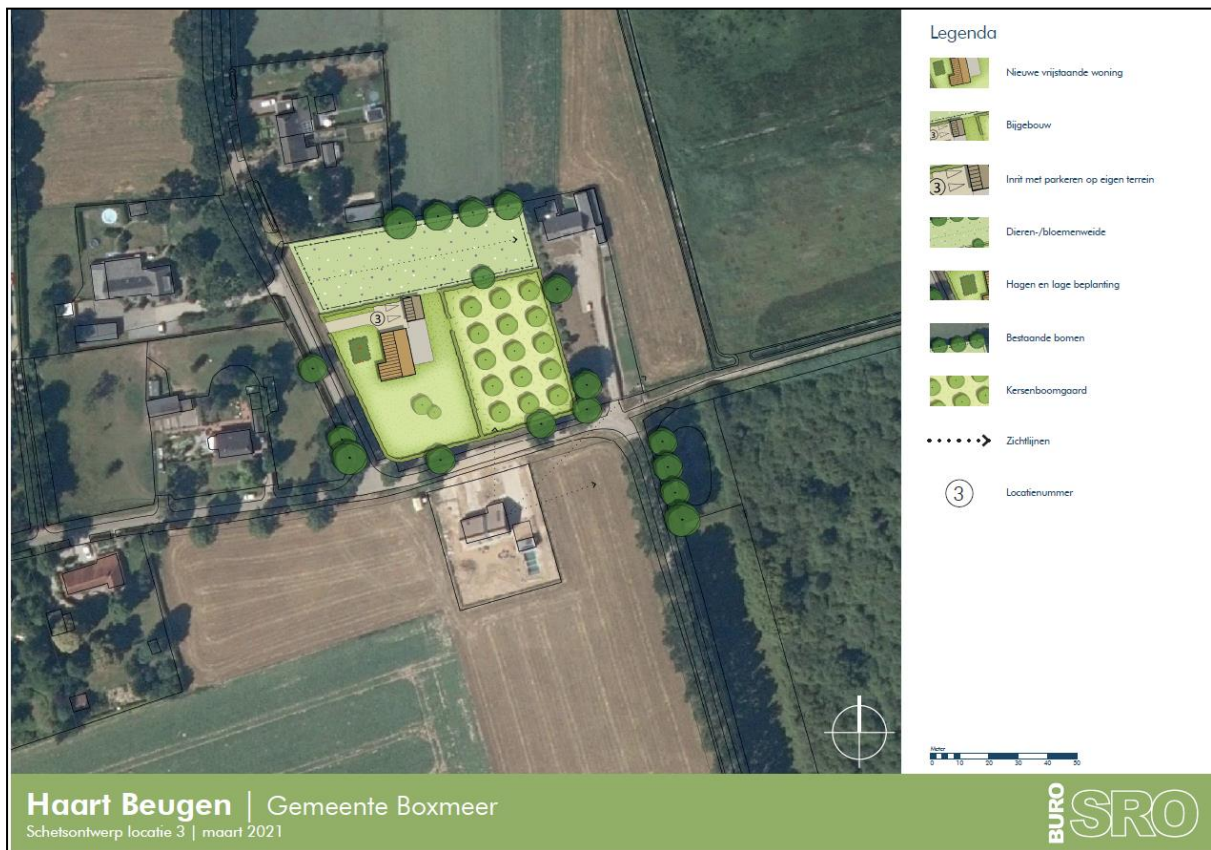
Figuur 11. Perceel R 158: foto genomen vanaf het westen.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer(s) is voornemens drie woningen te realiseren binnen het Ruimte voor Ruimte programma. Het planvoornemen is om de woningen landschappelijk in te passen door op de percelen tevens landschappelijke elementen als boomgaarden, hagen, lage beplantingen, dieren-/bloemenweides, nieuwe solitaire bomen en een poel te realiseren (figuur 12 en 13).

Figuur 12. Schetsontwerp percelen F 1434 (noord) en F 2930 (zuid).

Figuur 13. Schetsontwerp perceel R 158.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Op basis van de quickscan Wet natuurbescherming (rapport 16118.003, versie D2, d.d. 27 juli 2021), dient voor uitvoering van de plannen middels aanvullend veldonderzoek duidelijkheid te worden verkregen omtrent de functie van het gebied ten aanzien van steenuil en das. Daarnaast dient een aanvullende inspectie van bomen in het bladerloze seizoen plaats te vinden om vast te stellen of er potentiële nesten van boomvalk, buizerd, havik, sperwer, wespandief, ransuil, roek of eekhoorn aanwezig zijn. Indien uit deze inspectie blijkt dat er inderdaad in potentie geschikte nesten aanwezig zijn binnen de invloedssfeer van de plannen dient nader onderzocht te worden of het een jaarrrond beschermd nest van vogels of eekhoorn betreft.

Gelet op de landschappelijke inpassing van het huidige planvoornemen biedt het planvoornemen ruimte voor behoud van geschikt leefgebied voor de te verwachten (beschermde) diersoorten op of nabij de locatie. De realisatie van boomgaarden, hagen, lage beplantingen, dieren-/bloemenweides, nieuwe solitaire bomen en een poel, bieden bij een goede inpassing namelijk ruimte om het gebied na realisatie weer geschikt te maken als leefgebied voor deze soorten. De eventueel mogelijk negatieve effecten ten aanzien van beschermde soorten zijn dan ook naar verwachting tijdelijk van aard.

Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vliegroutes van vleermuizen is te vermijden als de groenstructuren rondom de onderzoekslocatie bij de herinrichting functioneel en duurzaam behouden blijven. Indirecte effecten als gevolg van verlichting kunnen echter niet geheel op voorhand worden uitgesloten. Het dient te worden voorkomen dan wel sterk te minimaliseren, dat er een verlichtingstoename plaats vindt richting het omliggende groen. Dit geldt voor zowel de aanlegfase als de gebruiksfase. Indien dit niet mogelijk is dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden naar de functie van het gebied ten aanzien van vliegroutes voor vleermuizen.

De onderzoekslocatie biedt geen geschikt habitat voor de alpenwatersalamander en algemene grondgebonden amfibieën, echter kan door de aanwezigheid van geschikt voortplantingswater in de directe omgeving van de onderzoekslocatie, incidenteel een zwervend individu niet worden uitgesloten. Aangezien de vaste rust- en verblijfsplaats van de soorten niet in het geding komt is een onthefingsaanvraag niet per definitie noodzakelijk, wel dient bij het onverhoopt aantreffen van een zwervend individu van de alpenwatersalamander of algemene amfibieën rekening gehouden te worden met de algemene zorgplicht.

Voor beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Wet natuurbescherming wegens het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen en/of vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde. Wel dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

Aangaande Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland en houtopstanden worden geen bezwaren voorzien in de uitvoering van de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

4.1 Eekhoorn, roofvogels, ransuil en roek

Voor het onderzoek naar eekhoorn, roofvogels, ransuil en roek is een aanvullende boominspectie uitgevoerd in het bladerloze seizoen. Tijdens deze inspectie is voornamelijk aandacht geschonken aan de bomen op en in de directe omgeving binnen een straal van 75 meter, zie figuur 14. Geschikte structuren binnen deze afbakening zijn onderzocht op de aan- of afwezigheid van potentiële nesten van desbetreffende soorten. Tevens is tijdens het aanvullend onderzoek naar steenuil en de das gelet op aanwezigheid van eekhoorn, roofvogels, ransuil en roek op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

Figuur 14. Gebied dat is onderzocht op aanwezigheid potentiële jaar rond beschermde nesten van eekhoorn, roofvogels, ransuil en roek (rood kader= plangebied, wit kader= onderzocht gebied met straal van 75 meter rondom plangebied).

4.2 Das

Voor het onderzoek naar das zijn drie veldbezoeken uitgevoerd, waar gelet is op de aanwezigheid van burchten, dassenpijpen en sporen als wissels, prenten, latrines, mest- en snuitputjes. Hierbij is de onderzoekslocatie alsmede de directe omgeving onderzocht. De veldbezoeken zijn gecombineerd uitgevoerd met het onderzoek naar steenuil.

4.3 Steenuil

Voor het onderzoek naar steenuil zijn in de periode tussen half februari tot half april een drietal avondbezoeken uitgevoerd, met minimaal 1 maand tussen het eerste en het laatste veldbezoek. Hierbij is gebruik gemaakt van geluidsnabootsing. De inventarisatiemethode is overeenkomstig met de methode die opgesteld is door Steenuilenoverleg Nederland (STONE) en het kennisdocument voor de steenuil (BIJ12, versie juli 2017). Tevens is gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera om in het donker zichtwaarnemingen van individuen, koppels van steenuil en foerageerbewegingen makkelijker waar te nemen.

4.3.1 Datums en omstandigheden onderzoeken

In onderstaande tabel staat de onderzoeksinspanning en de datums van de onderzoeken weergegeven.

Tabel I. *Onderzoeksinspanning per soortgroep*

2022		maart		april	
eekhoorn, roofvogels, ransuil en roek	tijdstip	1x overdag			
	datum	1 maart 2022			
	functie	Aan-/afwezigheid potentiële nesten			
steenuil	tijdstip	-	3 x avond		-
	datum		1 maart, 22 maart en 12 april		
	functie		territorium		
Inspectie das	tijdstip	-	3x overdag (begin avond)		-
	datum		1 maart, 22 maart en 12 april		
	functie		rust- en voortplantingsplaats, migratieroute, foerageergebied		

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden gunstig. Tijdens de veldbezoeken was de temperatuur tussen de 6°C en 18°C. De windsnelheid lag beneden de 3 Beaufort en er was geen sprake van neerslag.

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Eekhoorn, roofvogels, ransuil en roek

Op 1 maart 2022 heeft een inspectie op de aanwezigheid van potentiële nesten van roofvogels, ransuil en roek plaatsgevonden op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie (straal van 75 meter, zie figuur 14). Vanwege het ontbreken van een dik bladerdek konden de bomen goed worden onderzocht. Tijdens de inspectie zijn geen potentiële nesten van eekhoorn, roofvogels, ransuil en roek aangetroffen. Tijdens de overige veldbezoeken ten behoeve van steenuil (22 maart en 12 april 2022), is tevens gelet op activiteit van desbetreffende soorten. Er zijn geen waarnemingen gedaan die wijzen op de aanwezigheid van een nest van bovengenoemde soorten binnen verstoringafstand van het planvoornemen.

5.1.1 Conclusie onderzoek eekhoorn, roofvogels, ransuil en roek

Gelet op het ontbreken van potentiële nesten van eekhoorn, roofvogels, ransuil en roek binnen verstoringafstand van het planvoornemen (ca. 75 meter), is het op basis van het onderzoek uitgesloten dat met het planvoornemen een negatief effect aangaande deze soorten aan de orde is.

5.2 Das

Op 1 maart, 22 maart en 12 april 2022, is het gebied op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie onderzocht op gebruiksindicaties van de das. In de directe omgeving van de onderzoekslocatie, binnen verstoringafstand van het planvoornemen (straal ca. 200 meter), zijn geen vaste rust- of voortplantingsplaatsen van de das waargenomen. Wel zijn sporen aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie door de das. Op perceel R 158 zijn namelijk diverse wissels en snuitputjes aangetroffen, en op 12 april 2022 zijn hier tevens haren van de das aangetroffen wat duidt op actief gebruik van desbetreffend perceel door de das. Gelet op dat perceel R 158 een begraasde weide (kort gras) betreft, biedt dit perceel ideaal foerageergebied voor de das.

Op de percelen F 1434 en F 2930 zijn geen sporen van regelmatig gebruik door de das waargenomen. Desbetreffende percelen zijn door middel van een hekwerk dat doorloopt tot het maaiveld, tevens weinig toegankelijk voor dassen. Op enkele plaatsen zijn echter geschikte toegangen aanwezig voor de das. Gedurende de veldbezoeken zijn hier geen sporen aangetroffen die duiden op intensief gebruik door de das. Doordat op de percelen F 1434 en F 2930 voor langere perioden in het jaar een relatief hoge begroeiing van gras aanwezig is, is het gebied ook minder aantrekkelijk voor een soort als de das om te foerageren.

In de figuren 15 t/m 17 zijn de onderzoeksresultaten ten aanzien van de das weergegeven.

Figuur 15. Enkele snuitputjes van das aangetroffen op het perceel R 158.

Figuur 16. Haren van das aangetroffen aan pikkeldraad bij een van de wissels (zie ook figuur 17).

Figuur 17. Weergave aangetroffen sporen van das op perceel R 158.

5.2.1 Conclusie onderzoek das

De onderzoekslocatie valt binnen het leefgebied van de das. Perceel R 158 biedt optimale foeraageermogelijkheden voor de das. Uit het onderzoek is gebleken dat desbetreffend perceel gebruikt wordt door de das om te foerageren en om zich door het gebied te verplaatsen. De percelen F 1434 en F 2930 zijn minder geschikt voor de das om te foerageren gelet op de aanwezigheid van relatief hoger opgaande begroeiing gedurende langere perioden in het jaar. Ook zijn de percelen F 1434 en F 2930 grotendeels ontoegankelijk voor de das in verband met het hekwerk dat op veel plaatsen doorloopt tot op het maaiveld. Uit het onderzoek is gebleken dat de percelen F 1434 en F 2930 niet intensief worden gebruikt door dassen verblijvend in de omgeving van de onderzoekslocatie.

Het planvoornemen zal niet leiden tot directe verstoring van vaste rust- of voortplantingsplaatsen van de das, gezien deze niet aanwezig zijn binnen verstoringssafstand van het planvoornemen (straal ca. 200 m). Het planvoornemen kan echter wel leiden tot verstoring van foerageergebied en migratieroutes van de das. Negatieve effecten ten aanzien van foerageergebied en migratieroutes van de das zijn echter te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

5.3 Steenuil

Op 1 maart, 22 maart en 12 april 2022, is het gebied op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie onderzocht op aanwezigheid van beschermde functies ten aanzien van de steenuil. Tijdens deze veldbezoeken zijn in de omgeving van de onderzoekslocaties diverse territoria van steenuil waargenomen.

De territoria van steenuil bevinden zich op de volgende locaties;

- Haart nr. 11 (nestkast aanwezig en mogelijk nestgelegenheid in schuur)
- Haart nr. 7/9 (nestkast aanwezig)
- Kruispunt 2 (nestkast niet waargenomen)
- Haart nr. 13 (twijfelgeval, mogelijk territorium, nestkast niet waargenomen)
- Heideveldstraat 3 (nestkast niet waargenomen)

In de tuin van de Haart 4 is tevens een kast voor steenuil aangetroffen, echter is hier gedurende het onderzoek geen activiteit van steenuil waargenomen.

5.3.1 Conclusie onderzoek steenuil

Gedurende het onderzoek naar steenuil zijn binnen het onderzoeksgebied in totaal vier territoria van steenuil met zekerheid vastgesteld. Daarnaast kan niet uitgesloten worden dat op het perceel van de Haart 13 een vijfde territorium aanwezig is. In figuur 18 zijn de aangetroffen territoria van steenuil weergegeven.

Figuur 18. Totaal van aangetroffen territoria van steenuil en afbakening essentieel leefgebied, uitgaande van 12,5 ha.

De maximum territoriumgrootte van steenuilen is onder andere afhankelijk van voedselaanbod, maar varieert meestal rond een straal van 200 meter (een gebied van 12,5 ha) rond de nestlocatie. In gebieden met minder voedselaanbod kan de territoriumgrootte oplopen tot 300 meter (een gebied van 28 ha) rondom de nestlocatie (zie tabel I).

Tabel I. Literatuurwaarden homeranges (HR) steenuilen: uit wetenschappelijk onderzoek naar het terreingebruik van steenuilen komt een variatie van territoriumgroottes naar voren, waarbij de het grootste territorium ongeveer 28 ha betrof.

aantal steenuilen	gem. HR variatie	gem. HR	locatie	bron
19	1,6 - 28,1 ha		Nederrijng gebied, Duitsland	Fink, 1989
11	9,0 - 27,5 ha		Oost-Polen	Grzywaczewski, 2009
8*	3,8 – 11,5 ha	15.1 ± 2,46 ha	Noord-Spanje	Zuberogitia <i>et al.</i> , 2007
7	3,7 – 14,6 ha		Achterhoek, Nederland	Bremer, van den <i>et al.</i> 2009

* hierbij is één vrouwelijk exemplaar met een uitzonderlijk groot territorium buiten beschouwing gelaten

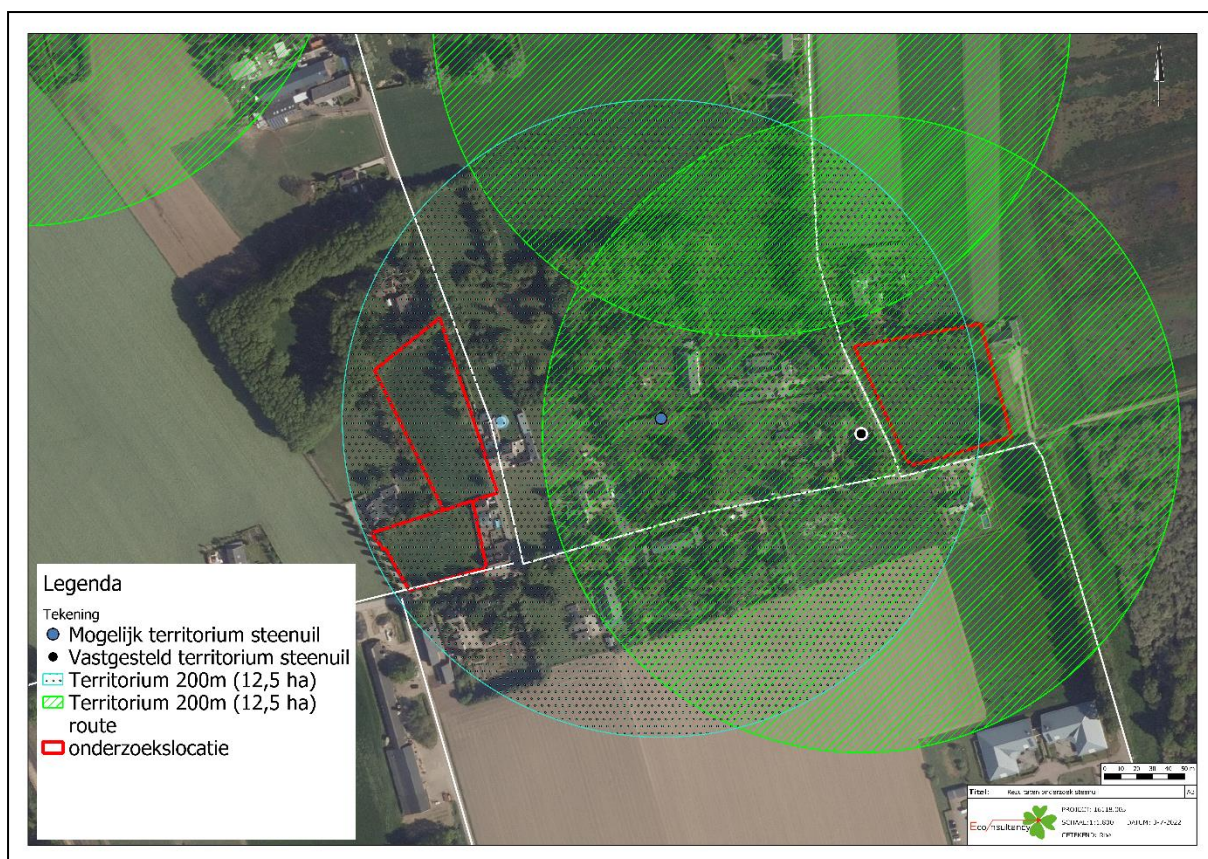
De onderzoekslocatie maakt deel uit van het aangetroffen territorium aan de Haart 11 en het territorium welke mogelijk aanwezig is aan de Haart 13 (zie figuur 19). Het territorium van steenuil gelegen aan de Haart 11 bevindt zich op circa 15 meter afstand van perceel R 158 en op circa 230 meter afstand van de percelen F 1434 en F 2930. Het territorium van steenuil aan de Haart 13 bevindt zich minimaal op meer dan 75 meter van de percelen R 158, F 1434 en F 2930.

Perceel R 158 biedt doordat het een begraasde weide betreft, optimale foerageermogelijkheden voor de steenuil. Gezien de afstand van het territorium van steenuil gelegen aan de Haart 11 (ca. 15m) en de geschiktheid van perceel R 158 als foerageergebied, zal dit perceel dan ook onderdeel uitmaken

van essentieel leefgebied van het steenuilen paar aan de Haart 11. Tevens is het territorium van steenuil aan de Haart 11 gelegen binnen verstoringsafstand (binnen 75 meter) ten opzichte van het planvoornemen.

Indien op het perceel van de Haart 13 daadwerkelijk een territorium van steenuil aanwezig is, zal deze naar verwachting weinig gebruik maken van het aanwezige foerageerhabitat van perceel R 158, in verband met de aanwezigheid van de (territoriale) steenuilen aan de Haart 11. Deze zal eerder uitwijken naar de percelen gelegen ten westen, zuiden en noorden om te foerageren en daarmee ook gebruik maken van de percelen F 1434 en F 2930. Doordat op de percelen F 1434 en F 2930 voor langere perioden in het jaar een relatief hoge begroeiing van gras aanwezig is, is het gebied echter niet optimaal geschikt voor een soort als steenuil om te foerageren.

De onderzoekslocatie maakt onderdeel uit van het functionele leefgebied van steenuilen. Door het planvoornemen gaat een gedeelte van het oppervlakte van het leefgebied van desbetreffende steenuilen verloren (door realisatie van bebouwing/verharding). Tevens kan het planvoornemen leiden tot directe verstoring van het nest van steenuil gelegen aan de Haart 11. Verlies van functionaliteit van de territoria van steenuil aangetroffen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie is echter te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

Figuur 19. Meest nabijgelegen territoria van steenuil t.o.v. onderzoekslocatie.

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Eekhoorn, roofvogels, ransuil en roek

Tijdens het onderzoek is gebleken dat er geen nesten van eekhoorn, roofvogels, ransuil en roek aanwezig zijn binnen verstoringssafstand (ca. 75 meter) van het planvoornemen. Een overtreding van de Wet natuurbescherming als gevolg van het planvoornemen is ten aanzien van deze soorten dan ook niet aan de orde.

6.2 Das

De das is een beschermde inheemse diersoort en tevens opgenomen in onderdeel A, behorende bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel A, van de nationaal beschermde dier- en plantensoorten volgens de Wet natuurbescherming. Het is verboden vaste rust- of voortplantingsplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Hierbij dient ook rekening worden gehouden met de functionele leefomgeving ervan.

Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat de onderzoekslocatie deel uitmaakt van de functionele leefomgeving van de das (m.n. perceel R 158). Een negatief effect ten aanzien van de das, en daarmee een overtreding van de Wet natuurbescherming is echter te voorkomen door het treffen van maatregelen. Gelet op de landschappelijke inpassing van het huidige planvoornemen biedt het planvoornemen namelijk ruimte voor behoud van geschikt leefgebied voor een soort als de das. De realisatie van boomgaarden, hagen, lage beplantingen, dieren-/bloemenweides, nieuwe solitaire bomen en een poel (zie figuur 12 en 13), biedt bij een goede inpassing ruimte om de onderzoekslocatie geschikt te houden en verder te optimaliseren als foerageergebied voor in de omgeving verblijvende dassen.

Maatregelen om negatieve effecten en daarmee een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de das te voorkomen, dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol. Dit protocol dient bekend te zijn bij betrokkenen van de ontwikkelingen op locatie (m.n. eigenaren en uitvoerend personeel). Tevens dienen maatregelen te worden meegenomen in de uitwerking van het ontwerp van de percelen. Het definitieve ontwerp dient voorafgaand aan de werkzaamheden te worden beoordeeld en goedgekeurd door een ter zake kundige ecooloog.

6.3 Steenuil

De steenuil en zijn leefgebied is beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De soort staat tevens vermeld in de EU-vogelrichtlijn. De nesten van steenuilen vallen onder categorie 1 van vogelnesten: nesten van vogels die jaarrond gebruikt worden. De steenuil is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in de Vogelrichtlijn. De nesten van steenuilen zijn het hele jaar beschermd. Hierbij moet ook rekening worden gehouden met de functionele leefomgeving ervan.

De onderzoekslocatie maakt onderdeel uit van het functionele leefgebied van steenuilen. Door het planvoornemen gaat een gedeelte van het oppervlakte van het leefgebied van desbetreffende steenuilen verloren (door realisatie van bebouwing/verharding). Tevens kan het planvoornemen leiden tot directe verstoring van het nest van steenuil gelegen aan de Haart 11.

Zonder het treffen van maatregelen kan het planvoornemen leiden tot verlies van de functionaliteit van nestlocaties van steenuil. Een negatief effect en daarmee een overtreding van de Wet natuurbescherming is ten aanzien van de steenuil echter te voorkomen. Gelet op de landschappelijke inpassing van het huidige planvoornemen biedt het planvoornemen namelijk ruimte voor behoud van geschikt leefgebied voor een soort als steenuil. De realisatie van boomgaarden, hagen, lage beplantin-

gen, dieren-/bloemenweides, nieuwe solitaire bomen en een poel (zie figuur 12 en 13), biedt bij een goede inpassing ruimte om de onderzoekslocatie geschikt te houden en verder te optimaliseren als foerageergebied voor in de omgeving verblijvende steenuilen. Directe verstoring ten aanzien van de aangetroffen nestlocaties is te voorkomen door versturende werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen van steenuil. Voor het broedseizoen van steenuil kan globaal de periode van februari tot en met augustus worden aangehouden.

Maatregelen om negatieve effecten en daarmee een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van steenuil te voorkomen, dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol. Dit protocol dient bekend te zijn bij betrokkenen (m.n. eigenaren en uitvoerend personeel) van de ontwikkelingen op locatie. Tevens dienen maatregelen te worden meegenomen in de uitwerking van het ontwerp van de percelen. Het definitieve ontwerp dient voorafgaand aan de werkzaamheden te worden beoordeeld en goedgekeurd door een ter zake kundige ecooloog.

6.4 Overige soorten/soortgroepen

Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, en werkzaamheden starten buiten het broedseizoen, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot algemene broedvogels. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Vleermuizen

Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vliegroutes van vleermuizen is te vermijden als de groenstructuren rondom de onderzoekslocatie bij de herinrichting functioneel en duurzaam behouden blijven. Indirecte effecten als gevolg van verlichting kunnen echter niet geheel op voorhand worden uitgesloten. Het dient te worden voorkomen dan wel sterk te minimaliseren, dat er een verlichtingstoename plaats vindt richting het omliggende groen. Dit geldt voor zowel de aanlegfase als de gebruiksfase. Indien dit niet mogelijk is dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden naar de functie van het gebied ten aanzien van vliegroutes voor vleermuizen.

Zorgplicht

Voor beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Wet natuurbescherming wegens het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen en/of vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde. Wel dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht ten aanzien van amfibieën en algemene grondgebonden zoogdieren.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van HOOGH adviesbureau een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Haart te Beugen.

Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging (Ruimte voor Ruimte) en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in juni 2021 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 16118.003, versie D2, d.d. 27 juli 2021). Uit de quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming er ten aanzien van de eekhoorn, roofvogels, ransuil, roek, steenuil en das meer informatie is benodigd.

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer(s) is voornemens drie woningen te realiseren binnen het Ruimte voor Ruimte programma. Het planvoornemen is om de woningen landschappelijk in te passen door op de percelen tevens landschappelijke elementen als boomgaarden, hagen, lage beplantingen, dieren-/bloemenweides, nieuwe solitaire bomen en een poel te realiseren (figuur 12 en 13).

7.1 Conclusie aanvullend onderzoek

Uit het aanvullend onderzoek is gebleken dat de onderzoekslocatie onderdeel uitmaakt van het functionele leefgebied van de das en steenuil. Zonder het treffen van maatregelen kan het planvoornemen leiden tot het verlies van functionaliteit van het leefgebied en daarmee vaste rust- en voortplantingsplaatsen van desbetreffende soorten. Negatieve effecten zijn echter te voorkomen door het treffen van maatregelen.

7.2 Conclusie toetsing aan Wet en regelgeving

Das en steenuil

Zonder het treffen van maatregelen kan het planvoornemen leiden tot verlies van de functionaliteit van beschermde functies ten aanzien van steenuil en das. Negatieve effecten en daarmee een overtreding van de Wet natuurbescherming is ten aanzien van deze soorten echter te voorkomen. Gelet op de landschappelijke inpassing van het huidige planvoornemen biedt het planvoornemen namelijk ruimte voor behoud van geschikt leefgebied voor soorten als das en steenuil. De realisatie van boomgaarden, hagen, lage beplantingen, dieren-/bloemenweides, nieuwe solitaire bomen en een poel, biedt bij een goede inpassing ruimte om de onderzoekslocatie geschikt te houden en verder te optimaliseren als foerageergebied voor in de omgeving verblijvende dassen en steenuilen.

Maatregelen om negatieve effecten en daarmee een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de das en steenuil te voorkomen, dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol. Dit protocol dient bekend te zijn bij betrokkenen (m.n. eigenaren en uitvoerend personeel) van de ontwikkelingen op locatie. Tevens dienen maatregelen te worden meegenomen in de uitwerking van het ontwerp van de percelen. Het definitieve ontwerp dient voorafgaand aan de werkzaamheden te worden beoordeeld en goedgekeurd door een ter zake kundige ecooloog.

Overige soorten/soortgroepen

Met het planvoornemen dient tevens rekening te worden gehouden met algemene broedvogels, vleermuizen, amfibieën en algemene grondgebonden zoogdieren (zie paragraaf 6.4 onderhavig rapport en rapportage quickscan Wet natuurbescherming 16118.003, versie D2, d.d. 27 juli 2021).

7.3 Aanbeveling

Door het treffen van de juiste maatregelen is een overtreding van de Wet natuurbescherming als gevolg van het planvoornemen te voorkomen. De aanbeveling strekt om desbetreffende maatregelen op te nemen in het bestemmingsplan, om te waarborgen dat negatieve effecten ten aanzien van de das en steenuil worden voorkomen.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Een mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

